

Posamezne številke:
Navadne Din — 75,
ob nedeljah Din 1.—

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po Din 10.—, za ino-
zemstvo D 15.—, dostavljen na doma
D 11.—, na izkaznice D 10.—
inštruirano po dogovoru.

Naroča se pri upravi „TABORA“
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poslilina plačana v gotovini.

Cena danasnje številke 1 Din.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din — 75,
ob nedeljah Din 1.—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, dnevno. Tele-
fon št. 24. — Štampa postojanska
račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopisi se ne vračajo.

Naslov

Maribor, četrtek 16. aprila 1925.

Leto: VI. — Številka: 85.

Pašić odpotoval v Dalmacijo.

Vodstvo min. predsedstva je prevzel min. Gjuričić. Program za prihodnje zasedanje izdelan. Stanovanjski zakon in invalidski zakon bosta prva na vrsti. Pavle Radić skuša priti v stike s Pašićem.

Beograd, 15. aprila. Ministrski predsednik Pašić je odpotoval v Dalmacijo in bo ostal tam do 25. aprila. Danes dopoldne je prevzel posle min. predsedstva zastopnik min. predsednika Gjuričić. Konferiral je dalje časa s skupščinskim predsednikom Trifkovićem. Kakor govorijo v parlamentarnih krogih, je delovni program za zasedanje skupščine v splošnih obrisih že izdelan. Na dnevnem redu so sledeči zakoni: 1.) Stanovanjski zakon; 2.) Invalidski zakon. Tema dvema zakonoma ne bo opozicija delala nobenih zaprek, ker želi, da bi jih parlament čim prej sprejel.

Nato prideta v razpravo zakon o ustroju sodišč in tiskovni zakon. Pri razpravi tiskovnega zakona bo opozicija napela vse moči, da bo delo v skupščini otežila.

Beograd, 15. aprila. Danes so se v Zagrebu razširile vesti, da je predsednik parlamentarnega kluba HSS Pavle Radić odpotoval v Beograd. Ker pa ni semkaj prišel, menijo, da se je odpeljal ministrskemu predsedniku Pašiću na proti, da bi stopil z njim v osebni stik.

Baje so se pojavila med radićevci in zajedničarji resna nesoglasja, ki jih je zakrivilo zblizanje HSS z radikali.

Atentat na bolgarskega kralja Borisa.

Skupina agrarno-komunističnih opozicijonalcov je streljala v kraljev avto. Kralju se ni nič zgodilo. Dva spremljevalca ubita. Atentat ni bil name njen kralju?

Sofija, 14. aprila. Ko se je danes dopoldne vozil z avtom kralj po cesti iz Orknie v Sofijo, je začela skupina pristašev agrarno-komunističnih strank streljati iz zasede na avto. Dvorni lovec in mlad naravolovec iz kraljevega spremstva sta ubita. Šofer je ranjen. Kralj sam je ostal nepoškodovan in se je vrnil v Sofijo. Splošno se zatrjuje, da napadaleci niso vedeli, da se je vozil v avtomobilu kralj. Odposlana je bila takoj za napadalci četa vojaštva.

Beograd, 15. aprila. Podrobnosti glede atentata na bolgarskega kralja Borisa še niso znane. Zunanje ministrstvo je prejelo samo uradno brzojavko, ki se ujema z brzojavko bolg. tel. ag. Kraljev avto je bil na vožnji iz Sofije na Orhano iz zasede obstreljevan. Po drugih vesteh se je atentat izvršil v soteski pri Iskri.

—□—

Radićevski agitator izgnan iz Amerike.

Slabi časi poslanca dr. Kežmana v Ameriki.

Zagreb, 15. aprila. Današnja „Riječ“ je priobčila dopis iz Chicaga iz katerega posnemamo, da amerikanske oblasti zahtevajo od dr. Kežmana, izdajatelja nekoga hrvaškega republikanskega lista in poslanca Radićeve stranke, da naj tekem 7 dni zapusti ozemlje amerikanske Unije, sicer ga bodo oblasti deportirale v domovino. Dr. Kežman je prišel v Ameriko v avgustu 1922, s pomočjo potnega lista, ki mu ga je izdala Hortyjeva vlada. Oblasti so mu bile dovolile enomesečno bivanje, katerega je podaljšal na dve leti. Ta čas je uporabil za besno propagando proti legalni vladi v Jugoslaviji.

Dr. Kežman, ki bo moral na ne ravno časten način zapustiti Ameriko, je eden izmed stebrov Radićeve gonje proti državi, eden izmed onih, ki so ali še bodo s pekočo bolestjo občutili spreobrnitev radićevskih voditeljev in nov položaj HRSS v jedinstveni državi. Katoliški duhovnik dr. Kežman se je samo radi tega oklenil s tako vmemo Radića in njegove stranke, ker je videl v nji najboljevarno gardo avstrijskankov ter sovražnikov Srbov in Karadjordjevičev, katere ta gojenec Stadlerjeve črnožolte šole strastno sovraži. V Ameriki je dr. Kežman zbiral nezavedne in nepoučene hrvaške izseljence pod geslom: »Za popolno osvobodjenje Hrvatov izpod srbskega jarma.« V svoji »krščanski« (1) strasti in mirniji se je posluževal tudi komunističnih gesel, kar mu je pri praktičnih Amerikanceh nakopalo veliko zamer. O tem so listi ponovno poročali. Sedaj bo moral dr. Kežman svoja dejanja zagovarjati, ali pa se bo moral skriti kje v inozemstvu in pokopati v sren zadnje upe črnožoltega velchrvatstva.

Pogajanja z Grčijo.

Današnja konferenca v Beogradu.

Beograd, 15. aprila. Predsednik reparacijske komisije Mate Bošković, ki je pravkar prišel iz Berlina, je bil določen za člana delegacije, ki bo vodila pogajanja z Grčijo glede obnovitve zveze med obema državama. Danes so o tem konferirali: Bošković, naš atenski poslanik Gavrilović in pomočnik zunanje-ga ministra Marković. Pozneje se jim je pridružil tudi grški poslanik Samados.

Kriza francoske vlade.

Painleve zopet mandator.

Paris, 14. aprila. Prezident Doumergue je ponudil zborničnemu predsedniku Painleveju mandat za sestavo vlade. Painleve bo odgovoril jutri, ko se bo posvetoval s svojimi prijatelji.

Boji med pravoslavnimi in unijati v Podkarpatski Rusiji.

Ungva, 14. aprila. Danes dopoldne je v Jasini skupina kakih 200 pravoslavnih vernikov zasedla blizu kolodvora ležečo cerkev, last unijatov. S seboj so prinesli tudi hrane za nekaj dni. Vest o zasedbi unijatske cerkve se je hitro razširila po občini. Del unijatov je obkolil cerkev ter zahteval od pravoslavnih, da zapuste cerkev. Vsled intervencije žandarmerije ni prišlo do krvoprelitja. Da se prepreči krvavi spopadi, je bilo orožništvo ojačeno.

Ljubljanska blagovna borza.

Lesno tržišče.

Ljubljana, 15. aprila. Hrastova bruna, 2 m dolga, od 25 cm, naložitvena postaja, 18 denar, 18 blago. Bukov les, prvovrsten, obmejna postaja, 118 denar, 118 blago. Bukova bruna, 1 m dolga, suha, obmejna postaja, 25 denar.

Savez privatnih nameštenika priredi v četrtek 16. tni. predavanje o socialnih gibanjih in socialni zakonodaji v svojem lokalni pri Oroviču, Vetrinjska ulica. Vabljeni so vsi intereseanti.

Veliki župan dr. Pirkmajer med beograjskimi pravniki.

Maribor, dne 15. aprila.

Poročali smo že kratko o lepem uspehu, ki ga je imel naš veliki župan dne 3. aprila s svojim predavanjem v krogu Udruženja pravnikov v Beogradu o samoupravah v mejah Vidovdanske ustave. Njegovi menda bolj osebni kot politični nasprotniki pa so morali tudi to zgolj strokovno zadevo izrabit v neukusen osebni izpad s popolnoma izkrivljenim poročilom o predavanju v »Slovencu« in »Straži«. Način tega poročanja je že primerno osvetlil posl. dr. Pivko v nedeljskem »Tabornu«.

Tak rokomavharski boj se ubija sam in smo ga zato tudi popolnoma ignorirali. G. dr. Pirkmajer je bil že v Avstriji priznan kot prvovrstna upravna moč in uživa isti ugled tudi danes v pravnih krogih. V mariborski oblasti vidimo na lastne oči uspehe teh njegovih sposobnosti. Naravno, da so tudi v Beogradu z največjim priznanjem kvitirali njegovo predavanje najodličnejši juristi iz kroga Udruženja pravnikov. Kakor posnemamo iz beograjskih listov »Vreme« in »Politika«, so se udeleževali debate med drugim D. Jakšimović, Z. Topalović, Z. Budimirović, Moskovljević, Z. Lazić, dr. Vošnjak in dr. sama priznana imena različnih strank. »Vreme« poroča n. pr.: »Držeči se stalno u okviru teozom postavljeno, g. Pirkmajer je, kao aktivni veliki župan, vrlo reljefno izneo sve one koristi, koje se mogu imati ako se sistem samouprava u istini bude i proveo, a njegovo provodenje je neminovna potreba poratnih ekonomskih i administrativnih prilika u našoj državi.« itd.

Kako popoln uspeh je imel g. veliki župan s svojim nastopom pred beograjskimi pravniki, pa izkazuje najbolje ponovno vabilo Uprave Udruženja pravnikov, ki je je pravkar prejel g. veliki župan iz Beograda, naj pride zopet predavati v njihovo sredino. Obenem se mu predsedstvo zahvaljuje »na odličnem predavanju, koje ste izvolili održati u Udruženju 3. ovog meseca«.

Doma in po svetu.

Spokorjeni dezertjerji. Mnogi naši vojniki so v slepi veri, da bo Radić razrušil našo kraljevino in jih s svojo mrtovorno in čudotvorno republiko odrešil, zapustili vojaško službo in zbežali v Avstrijo. Sedaj, ko vidijo, da jih je Radić pustil na cedilu in da bo treba »priznati monarhijo in vojsko«, se začnejo kesati. S posebno poslanico, ki so jo poslali zagrebški »Riječi«, prosijo odločilne kroge, zlati pa ministra Pribevića, da se zavzamejo za nje in jim omogočijo svobodno vrnitev v domovino... Tako gre up za upom po vodi, zmaguje to, kar je zdravega in trajnega.

Naša delegacija za medparlamentarno konferenco v Rimu, kjer se bo vršila od 17. do 20. t. m., je že odpotovala v Italijo. Šef delegacije je bivši minister dr. Velizar Janković. V delegaciji je 8 poslancev vladne in 4 poslanci opozicijske skupine.

Simpatična akcija Seaton Watsona. Pred dnevi smo poročali, da je imel prispeti v Beograd znani angleški publicist in velik prijatelj našega naroda dr. Seaton Watson. Odlični gost je čez praznike dopotoval v Beograd in je imel že več sestankov z našimi politiki. Kakor posnemamo iz izjav v listih, je njegov prihod v Jugoslavijo v zvezi z akcijo, ki jo je začel krog angleških pacifistov proti Srbiji, češ, da je srb. vlada povzročila svetovno vojno. Med angleškimi pacifisti je nekaj spletkarjev, ki so v zvezi z memškimi organizacijami za odvrnitev vojne krivde od Nemčije; posebno temperamenten naš nasprotnik je miss Durham, h kateri je zahajal Radić na čaj, ko je lani spletkaril v Londonu. Dr. Seaton Watson, ki je pre-

pričan in iskren prijatelj Jugoslovanov in ki tudi dobro pozna naše razmere, je občutil potrebo, nastopiti zoper to akcijo s temeljito podprto in objektivno protiakcijo. Gotovo je namreč, da taka propaganda naši državi, nje prestižu in kreditu škoduje, ako se je na razgali kot hudobno spletko nasprotnikov. Dr. Seaton Watson bo obiskal tudi Slovenijo.

Gibanje samostojnih demokratov v varaždinskem okrožju. Dne 5. aprila je vršil občni zbor sreške organizacije SDS v Varaždinu, ki je bil krasno obiskan. Za predsednika je bil izvoljen dr. Stjepan Stanković. Naslednjega dne je zborovala krajevna organizacija v Varaždinu. Ta organizacija je zelo delavna in je dala inicijativo za kakih 50 zborovanj v varaždinskem okrožju.

Živela republika! Pišejo nam: Z znanim izjavam Pavla Radića v parlamentu se še razni Radićevi poslanci ne morejo spoprijazniti. Tako je te dni v Nedeljščju v Medžimurju Radićev poslanec Juraj Žnidarič po starem običaju širil »republiko«. Ne ubogajo medžimurski »ablegati« Radića, ampak bi hoteli »republiko« za vsako ceno. Se bo tudi njim še zjasnilo v glavi; sedaj so pač še daleč nazaj!

Vodnik po Sloveniji. Vljudno prošim vse znane in neznane mi rodoljube po mestih in po deželi širom vse Slovenije, ki bi mi hoteli iti na roko pri izpolnjevanju mojih vodnikov Slovenija (Vodč kroz jugosloven. alpe 1922) in Pohorje (1925), da mi blagovolijo vpslati svoje naslove. Vsak sotrudnik prejme potem po en list iz omenjenih vodnikov za dotični kraj ali izlet, ki ga dobro pozna in eno tiskano navodilo, kako naj se popravlja, da bo vse delo enotno in pravilno opravljeno ter bodo vodniki v novih izdajah vsestransko izpolnjeni v splošno korist vseh potnikov. Rud. Badjura, Ljubljana, Marmontova ul. 18.

Lista »Der Tag« in »Wiener Allgemeine Zeitung« sta z najnovejšim odlokom v naši državi prepovedana.

Kongres in zlet Orjune v Beogradu. Po sklepu glavnega odbora Orjune se bo vršil v Beogradu 31. maja drugi kongres vseh Orjun, združen z zletom, ki se ga bo udeležilo po dosedajšnjih prijavah okrog 5000 uniformiranih članov in članic. Prisostvovala bodo razne delgacije iz Koroške, Istre in Goriške. Zanimanje bodo vzbudile grupe orjunšev in orjunšic v narodnih nošnjah iz cele kraljevine. Računa se, da bo krog 10.000 udeležnikov.

Krvav poboj v cerkvi na veliki petek. V Dalmaciji je med narodom običaj, da se na Veliki petek ljudje napijejo vina, ki preide — tako verujejo — v čisto kri. V vasi Drešnicah pri Makarski so se pijani kmetje pričeli v cerkvi prepirati. Naposled je nastal krvav tepež, med katerim je župnik pobegnil iz cerkve. Boj je imel hude posledice; ena oseba je bila mrtva, več pa ranjenih. Kristus je bil tega dne v grobu in njegove slike so bile pokrite s črno zaveso; tako ni vprašal župnika in ljudi, kako je to, da krščanstvo že poldrugo tisočletje vpliva na te ljudi, pa kljub temu počenjaajo poganske budalosti kakor njihovi predniki pred več ko 1500 leti...

Nedavno je izvedel, da je svetovna vojna končana. Zagrebški »Der Morgen« poroča iz Petrovaradina, da se je te dni vrnil iz Sibiriije Rudolf Vuković. Mož je bil med vojno ujet in je ves čas živel v neki zakotni sibirski vasi. Kaj se je godilo po svetu, ni vedel in šele na potu domov je slišal, da je svetovna vojna že dolgo končana. Pripoveduje, da je v Sibiriji še več naših ljudi, ki nič ne vedo o velikih izprehembah v domovini.

Tatvina v vinogradu. V Hoveh pri Ljutomeru ima Mariborska hranilnica večje vinograde. V noči na 7. aprila so meznari zlikovci vdrli v klet in odvezli iz sode, ki ima 8500 l okoli 200 l vina. Sod so k sreči še zaprli, sicer bi

vino izteklo. V brenti, ki so jo vzeli sosednemu viničarju, so pustili še nekaj litrov za plačilo.

— **Turški «Matuzalem» v Beogradu.** V beograjskih časopisih čitamo, da je prispel v Beograd neki Zoro-aga Vitlis, ki je na potovanju v Italijo. Turek je iz 18. stoletja in ima 151 let. Je popolnoma čil in zdrav. Poslednjič se je oženil v svojem 101. letu. L. 1801. je služil kot turški vojak v Beogradu, sedaj pa je načelnik carigradskih nosačev.

— **Kačaki obupujejo.** Kakor objavlja ministristvo notranjih zadev se je v zadnjih 15 dneh predalo našim območnim oblastim čez 50 kačakov, veliko pa se jih je izselilo. To priča, da kačaska akcija neizprosno nazaluje. V veliki meri gre zasluga našemu orožništvu, ki je v «kačaskih okrožjih» izborna organizirano.

— **Z zlatarsko tehtnico v grobu.** Beograjski listi beležijo, da so v Skoplju odkrili pri zidanju Oficirskega doma že docela pozabljen pokopališče. Zanimiva je bila najdba v grobu nekega zlatarja: med kostmi je ležala majhna preprosta tehtnica, s katero je mož v življenju tehtal zlato. Ta poklic se mu je tako priljubil, da je vzel tehtnico s sabo v grob, hoteč menda tudi v Allahovem carstvu ločiti pravo zlato od nepravlega.

— **Iz južne Amerike** nam piše rojak o gospodarskih razmerah: »Mnogo rojakov sem že našel, a skoro vsi so v zelo slabem položaju. Dela namreč primanjkuje. Delodajalci pritiskajo močno na delavske mezde. Prišlo je že tako daleč, da delajo v Argentini in Urugvaju ljudje samo za hrano. V Brazilu je pa še hujše in sicer zato, ker je produkcija izredno velika, izvoza pa ni nikakega. Tudi prometnih sredstev nedostaja. Mnogo ljudi sem našel, ki so si želeli, naj bi jim dala naša država v Macedoniji kosček zemlje, da bi jim ne bilo treba v tujini stradati in životriti. Razen tega sem našel v Montevideo in Buenos Airesu več naših Macedoncev, vojnih obveznikov, katere je odpemila iz države «Cunard Line», agencija v Skoplju, proti plačilu v zlatu. Zdi se mi, da tiči za tem še kaj drugega. Vsekakor mora biti agent ljud nasprotnik države, da si upa kaj takega počenati.«

— **Redek kulturni pojav.** V Beogradu izhaja revija «Srpski književni glasnik», ki se tiska v 6000 izvodih in je jako dobro urejevana. Na nedeljskem običnem zboru je bilo ugotovljeno, da je imela revija v minulemu letu lep sufit. Menda je to edina jugoslovanska literarna revija, ki dela z dobičkom.

— **Prvi in zadnji ruski patrijarh po Petru Velikem.** Kakor poročajo iz Moskve, je sv. Sinod sklenil, da ne bo volil novega patrijarha. Pred dnevi umrl patrijarh Tihon je bil tedaj prvi in zadnji patrijarh po Petru Velikem, ki je cerkveno oblast združil z žezlom carja — samodržca.

— **Amerikanski mornariški manevri v Tihem oceanu.** V San Franciscu se je sestala flota Severnih ameriških držav. Flota sestoji iz 107 vojnih ladij vseh vrst. Po končanih pripravah bo mornarica podvela velike manevre v vodah Havajskih otokov, posetila bo tudi avstralske luke. Vrhovni komandant flote je admiral Coonts.

— **Služkinja šestokratna morilka.** Iz Nimesa v Franciji poročajo, da je bila aretirana neka mlada služkinja, ki jo sumijo šestokratnega umora. Zastrupila je s strihninom vse obitelji, pri kateri je bila zaposlena.

— **Gradnja novega mosta v Pragi.** Kakor poročajo »Pravo lidne«, bodo v Pragi zidali v bližini višehradskega železniškega mosta velik most preko Vltave. Nekateri osnutki so za to, da se zgradi v dveh nadstropjih, zgornje železniški, spodnje pa za ostali promet. Na ta način so zgrajeni viadukti mestne železnice v Parizu. Ima pa ta načrt to slabo stran, ker bi onemogočil razgled na Vltavo. Zaprta bi bila tudi reka, kar bi bilo zelo škodljivo.

— **Japonci predali otok Sahalin.** Iz Tokia javljajo, da so Japonci evakirali otok Sahalin in predali upravo sovjetskimi oblastim.

— **Senzacionalen napad na češkega klerikalnega poslanca.** Organ čeških legionarjev je te dni objavil senzacionalno obtožbo proti podpredsedniku češkoslovaškega parlamenta in voditelju čeških klerikalcev dr. Hrubanu. List ga obtožuje, da je dne 13. marca sodeloval na Dunaju na konferenci monarhistov, na kateri so bili navzoči tudi bivši madžarski minister pravde dr. Nagy in vojvoda Filip Koburški.

Jadranska noč se vrši v soboto, dne 9. maja t. l. in ne 2. maja.

— **Ugrabili 1000 kitajskih žen in otrok.** Te dni je udrila neka razbojniška banda v kitajska mesta Kintsekvani in Shensi ob belem dnevu; del teh razbojnikov se je boril z moškimi prebivalci teh mest, med tem je drugi del plenil ter odvedel seboj okoli 1000 žen in otrok.

— **Brazilija, dežela stoletnih ljudi.** Sodeč po rezultatih zadnjega ljudskega štetja v Braziliji, lahko smatramo Brazilijo za deželo, ki ima največ starih ljudi. Od skupnega prebivalstva 30.605.000 je 6724 oseb nad 100 let starih, od teh 4127 žensk.

— **Poroka, kakršne še ni bilo.** Ameriški listi poročajo: V ječi Winnipeg v Kanadi se je vršila minule dni poroka, kakršne še menda ni bilo: neki na smrt obsojeni morilec se je smel z dovoljenjem vlade v Ottavi tik pred justifikacijo poročiti. Med tem, ko se je v jetniški celici vršila poroka, so zunaj na dvorišču pripravljali vislice. Tik pred justifikacijo je prispel brzobjav, da je vlada pomilostila obsojenca na dosmrtno ječo. Duhovnik, ki je izvršil poroko in je hotel spremiti obsojenca na morišče, je velel mladoporočeni ženi, naj poljubi svojega moža, ker ga ne bo videla nikoli več. Mlada žena je pri tem izgubila zavest, za možem pa se je zaprla celica, ki naj bo do smrti njegov dom.

— **Evropa pred novo katastrofo?** Angleški zunanji minister Chamberlain je v svojem volilnem okrožju imel govor, v katerem se je dotaknil problema evropske sigurnosti. Dejal je med drugim, da se še vedno ni mogoče gibati v krogu tujih državnikov, čeprav je od končane svetovne vojne preteklo šest let. Ozračeje miru se še ni povrnilo. V Evropi vlada strah pred ponovno vojno, in, ako tega ne odstranimo, gre Evropa novi katastrofi naproti.

Občni zbor krajeve organizacije demokratske stranke v Mariboru

se vrši v sredo 15. aprila ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma.

DNEVNI RED:

1. Poročilo poslanca dr. Pivka.
2. Poročila predsednika, tajnika in blagajnika.
3. Volitev novega odbora.
4. Razprava o volitvah v oblastno skupščino.
5. Predlogi, nasveti in drugo.

Izdemokratske stranke.

PROGRAM SHODOV IN SESTANKOV

15. aprila: Maribor, občni zbor kraj. organizacije (poročila tudi dr. Pivko); Ljutomer, občni zbor kraj. organizacije;
16. aprila: Dravograd, občni zbor kraj. organizacije (poročila dr. Pivko);
17. aprila: Tezno in Pobrežje (shodi, poročila dr. Pivko);
18. aprila: Maribor, Magdalensko predmestje, občni zbor Gospodarskega in političnega društva (poročila tudi dr. Pivko);
19. aprila: Rogaška Slatina, javni shod (poročila poslanec dr. Pivko);
- Pristava javni shod (poročila poslanec dr. Pivko);
- Sv. Pavel v Sav. dolini, ustanovni občni zbor krajeve organizacije;
- Polzela, občni zbor krajeve organizacije;
- Cankova, občni zbor kraj. organizacije;
- Sv. Barbara v Slov. gor., ustanovni občni zbor krajeve organizacije;
- Križevci, Gor. Petrovec in Fokovec v Prekmurju, ustanovni občni zbori kraj. organizacij;
- Grušova, ustanovni občni zbor krajeve organizacije;
- Ptuj, občni zbor srezke organizacije D. S. Dol. Lendava, občni zbor srezke organizacije D. S.;
- Ruše, predavanje podružnice SSDU. (predava g. O. Meglič);
20. aprila: Breg pri Ptuj, članski sestanek (poročila poslanec dr. Pivko);
22. aprila: okolica Celje, shod (poročila posl. dr. Pivko);
23. aprila: Št. Ilj v Slov. gor. (poročila posl. dr. Pivko).

Shodi poslanca dr. Pivka v ptujem okraju.

Na Velikonočni ponedeljek 13. t. m. se je osnovala organizacija Demokratske stranke v Sv. Vidu pod Ptujem. Zborovanja se je udeležil dr. Pivko. Nad 100 moč iz občin šentvidske fare je bilo zbranih po rani maši v prostorih gosp. Pernata. Zlasti je bil častno zastopan Sturmovec, ki je danes takorekoc do zadnjega volilca organiziran v naši stranki. Poslanec dr. Pivko je v uro trajajočem govoru informiral v poljudni obliki o dosedanjem delu v narodni skupščini in o državni in gospodarski politiki. Vidno je uplivala njegova beseda na volilce, ki jim je razložil brezupni politični položaj zastopnikov SLS v narodni skupščini in nagel preobrat radičevskih poslancev v zadnjih tednih. Umljivo je, da navzoči Radičevci niso mogli prilesti nobenih tehtnih ugovorov in da je agitator Vindič popolnoma pogorel s svojim nekdanj naučenim, danes pa neaktualnim govorom. Zborovalci ga niso hoteli niti pustiti k besedi. Zborovanja se je udeležilo več zastopnikov ptujke organizacije. V tem kraju se je napredna misel ukoreninila in mirno lahko pričakujemo povoljnega razvoja Demokratske organizacije v Št. Vidu. Zborovanja je predsedoval posestnik Smigovec.

V Stejncih pri Ptuj se je vršil velik zbor v prostorih g. Turka. Ob 4 uri pop. pred prihodom poslanca dr. Pivka je bilo zbranih že 200 volilcev, večinoma iz Stejnc, zastopane pa so bile tudi sosedne občine Bukovci, Markovci, Prvenči in celo Haloze. Čulo se je, da pripravljajo ostra vprašanja na našega poslanca po navodilih, ki so jih dobili klerikalci na svojem zaupnem sestanku v Ptuj in iz «Slovenskega Gospodarja». Zborovanje je pa pokazalo, da ti močje, ki so hoteli vprašanja postaviti, niso mogli v nobenem slučaju oporekati tehtnim izvajanjem našega poslanca. Po poročilih o delu v skupščini je govornik krepko označil padajočo zvezo klerikalne politike. Stejnci sami niso bili sicer nikoli klerikalna občina in zanimivo je, da domačini sami niso v ničemer niti poskušali oporekati govorniku. Udeleženci iz sosednih občin so pa obmolknili, uvidevši brezplodnost svojih poskusov. Zborovanje je trajalo 3 ure in je značilo močno okrepitev napredne pozicije v tem kraju. Gospod dr. Šalamun je govoril o nekaterih gospodarskih vprašanjih in pravnih občin-skih zadevah in domačini so se nazadnje v večjem številu udeleževali debate o gospodarskih potrebah svojega kraja. Pohvalno je omenil domačin, da je poslanec dr. Pivko, ki je dobil v naši občini razmeroma le malo glasov, prišel prvi s poukom med ljudi, medtem ko niti Radičevci, niti zastopnika SLS ni bilo še videti v vasi po volitvah. Zborovanje se je zaključilo ob pol 8. uri v popolnem soglasju. Posestnik in trgovec Alojz Vajda, ki je vedel zborovanje kot predsednik, se je s toplimi besedami zahvalil v imenu občine in v imenu vseh navzočih dr. Pivka za njegovo pošteno in vrednost.

Sokolstvo.

O Redna odborova seja (ožja) sokolskega društva v Mariboru se vrši prihodnji četrtek, dne 23. t. m. ob 20. uri v Narodnem domu. Radi važnosti udeležba točna!

O. Poziv! Bratje! Sestre! V tekočem letu se vrše poleg obveznih društvenih okrožnih in župnih zletov tudi obvezne medletne tekme v Beogradu. V letu 1926 pa bo vsesokolski zlet v Pragi. Da se omogoči udeležitev tudi našim revnejšim članom, se je osnoval v okviru našega društva poseben odsek za zbiranje prispevkov za zletni fond. Podpisano Sokolsko društvo se obrača na svoje člane, kakor tudi na vse Sokolstvu naklonjeno občinstvo s prošnjo za prispevke. Posamezni člani pa lahko vplačujejo zneske v korist lastnega zletnega fonda, ki jim bo izplačan samo v ta namen, ter dobe vsa tozadevna pojasnila ob uradnih urah v društveni pisarni pri bratu načelniku in sestri načelnici ter pri bratu Slachti v Grajski kleti. Upamo, da bo našel naš poziv polno umevanje, se za darove že vnaprej zahvalujemo ter kličemo: Zdravo! Sokolsko društvo v Mariboru, zletni odsek.

Mariborske vesti.

Maribor, 15. aprila 1925.

Delo in zasluge v Olepševalnem društvu.

K članku g. dr. Hojnika o Olepševalnem društvu za mesto Maribor smo že v soboto pridljali svoje principijelno stališče: Ne gre nam za osebo, ampak izključno za red v parku, ki je mestu potreben kot človeku pljuča. Nekateri ne- točnosti dr. Hojnikovih izvajanj moramo radi tega še posebej zavrniti, ker so važne tudi za splošne smernice v društvenem delovanju. Predvsem pribijamo, da je delo in uspeh vsakega društva odvisen običajno le od agilnosti ene ali dveh oseb, zanimanje članov in javnosti za društvo pa zopet od čilega življenja v odboru. Od tega je potem odvisna gmotna podpora javnosti. Spominjamo le na uspešno delo mariborskega SPD, ki je vrši tudi le par oseb. Pevska društva uspevajo le tedaj, če je na mestu pevovodja itd.

Mariborski Slovenci so v začetku z navdušenjem posegli v delo Olepševalnega društva. Če je potem zanimanje padlo, je iskati vzroka gotovo predvsem v premajhnem kontaktu odbora in društvenega delovanja s publiko. Odločno moramo zavračati očitke, da bi Slovenci društvu ne nudili moralne in gmotne podpore. Spominjamo le, da je še nedavno celokupno mariborsko učitelstvo sklenilo vstop v društvo, čeprav nosi že ogromen naroden davek. Ako pa ljudje potem vidijo ta razdrapani park, kjer ob navzočnosti paznika lomijo cvetoče veje, ne more nihče zahtevati od naše sprolečirizirane inteligence, da si odteguje od ust in plačuje Olepševalno društvo, ki plačuje ženske, katere se potem v parku pri grabljenju listja zabavajo brez nadzorstva. Tudi se ne smatramo za noben marodni greh, če zdravniki, odvetniki, višji uradniki itd. ne podpirajo Olepševalnega društva z obiskom veselja in plesov, ker vsakomur pač ni za tingl-tangl. Saj lahko podpira društvo tudi drugače.

Da pa bi zapustili nemški odborniki društvo vsled brezbriznosti Slovencev, tega gotovo tudi g. dr. Hojnik ne verjame. Saj vendar verjo, kakšne interese zasledujejo Nemci po mariborskih društvih in kako znajo držati pozicije, če jim to kaže. Glejte samo Požarno brambo, S. V. Rapid, ali kolesarski Edelweiss, kjer so celo juristi v odboru. Če bi bila brezbriznost Slovencev res tako velika, bi Nemci že znali svojo pozicijo zopet čez noč tako urediti, kot so jo pri magdalenskem Olepševalnem društvu in ostalih.

Predsedniku ni nihče drugega očital kot zanemarjanje parka. Tega pa ne zavrača niti dr. Hojnik. Nasprotno, gosp. predsednik višji svetnik Šiška je sam objavil v «Marburgerer», da bo odločil predsedstvo, ker vsled bolehnosti ne more več vršiti dela. S tem pa je tudi vse povedano in upravičenost naše objektivne kritike od predsednika Olep. društva samega indirektno priznana. Dobre volje pa mu nihče ni odrekal.

Moramo povdariti, da zadostne skrbi ne nege v parku in drugod še danes ni videti. Poglejte samo robove ob cestah, kupe «šodra» na mestu izruvanih vrb, ali opuščeno «kamniško» cesto, ki že tako visi, da si mora vsak podvrtni čevlje, ali ceste po Kalvariji itd. Preklanja z občno nihče ne more odobravati, in to je treba čim prej urediti v interesu olepšanja mesta.

In h koncu: Kdaj bomo sploh kaj slišali o delovanju društva na tujsko-prometnem polju, ki spada tudi v njegov delokrog?

—□—

m Za vodjo železniške policije v Mariboru je imenovan g. Bramanovič, doslej komisar železniške policije v Nišu. Dosedanji vodja g. dr. Branič je bil — kakor smo že poročali — imenovan za vodjo komisarijata v Gornji Radgoni, vendar pa je dobil dopust, da lahko nadalje vodi Narodno gledališče v Mariboru.

m Gospodarsko in politično društvo za magdalensko predmestje (V. okraj) ima svoj občni zbor v soboto 18. aprila ob 20. uri v gotilni pri «Jelenju». Pod mostom. Dnevni red: 1.) Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika. 2.) Volitev novega odbora. 3.) Poročilo o politični situaciji (poda narodni poslanec g. dr. Pivko). 4.) Slučajnosti in razno. Pristop imajo vsi pristaši Demokratske stranke, četudi morda niso dobili vabila. Odbor.

m Iz «Ljudske univerze.» V tekočem tednu sta na programu dve zanimivi prireditvi. V četrtek dne 16. t. m. ha

predaval g. dr. Mesesnel iz Ljubljane o česki stavbarstvu in kiparstvu. Predavanje bodo spremljale številne skulptorne slike. Začetek ob 19.45. — V soboto dne 18. aprila bo v veliki kazinski dvorani I. komorni koncert kvarteta Michl. Na sporedu so kompozicije Haydna, Schönherra in Dvořaka. Pred koncertom ima kratko uvodno predavanje g. prof. Družević. Kvartet je že nastopil v raznih mestih in je imel povsod lep uspeh. Kdor si hoče privoščiti po nizki ceni lep in prijeten umetniški užitek, naj kupi vstopnice pri gospej Brišnikovi ali pri g. Höferju.

m. Občni zbor kluba »Grohar« bo v petek 17. aprila ob 20. uri v risalnici gimnazije, na kar se člani ponovno opozirajo. — Odbor.

m. Podružnica Maribor Udruženja vojnih invalidov sporoča, da je čas za naročitev premoga podaljšan do 20. t. m. Cena premoga je naslednja: za 1000 kg na dom postavljen, trboveljski kosovec Din. 385, orehovec Din. 345, velenjski Din. 200. Priporočila pa se čimprejšnja naročitev. Na predlog podružniškega odbora je izvršni odbor v Ljubljani v prvem četrtletju nakazal naslednjim članom podružnice denarne podpore in sicer: Kolenc Jos., Maribor, Din. 1000, Mlinarič Fr. iz Bresterne Din. 300, Čergulj Mar. iz Maribora Din. 250, Breg Magd., Meljski hrib, Din. 250. Razventega še je sprejel od podružnice zgoraj navedeni Mlinarič Fr. iz Bresterne Din. 300. Za Veliko noč je podružniški odbor obdaroval več revnih članov z denarnimi podporami, kakor tudi z živili. Odbor U. V. I. podružnice Maribor.

m. Poverjenstvo »Goriške Matice« v Mariboru. Naproseni objavljamo: »Goriška Matica« bo izdala za leto 1926 štiri knjige in sicer: 1. »Eviemija«, spisal prof. dr. Joža Lovrenčič; 2. Zgodovinska povest iz fužne Istre, spisal prof. dr. Ivan Pregelj; 3. Živopis Don Bosca, pripravil prof. J. Meze in 4. Koledar za leto 1926 s pestro vsebino in slikami. Člane sprejema poverjenik za Maribor g. Viktor Kovač. Orožnova ulica 7-I. Pri njem se dobe vsa nadaljna pojasnila.

m. Gospodarsko in politično društvo zamagdelenski okraj v Mariboru ima v soboto 18. aprila ob 20. uri pri Jeleni občini zbor. Vse somišljenike pozivamo k polnoštevilni udeležbi.

m. Za ubogega družinskega očeta, ki ne more delati in ki ga ponovno priporočamo dobrim in usmiljenim srecem, je daroval neimenovan človekoljub z doželo 15 Din. Posnemajte!

m. Avtomobilski nezgoda. Radi večrajšnje novice pod tem naslovom se je zglasila v našem uredništvu za M. S. in nam pojasnila, da se je s tistim avtomobilom ona z neko drugo damo in s 6-letnim otrokom. Družbi ni bilo znano, da je bil šofer vinjen. Peljal jih je naravnost od doma na kraček izlet, a že pri prvem ovinku se je zgodila opisana nezgoda, ki se je k sreči za ljudi dobro končala. — Z druge strani smo izvedeli, da se lastnik razbitega avtomobila doslej še ni javil, nepošteni šofer pa se nekeje skriva. Pričakujemo, da bo tudi Zveza šoferjev, ki se je v javnosti odločno zavzela za čast šoferskega stanu, nastopila z vso odločnostjo proti temu morebitnemu svojemu članu, ki uničuje tuje življenje in spravlja ljudi v nevarnost. Treba pa bo, da organizacija s svoje strani vpliva na člane, da se bodo pri vožnjah skozi mesto bolj ko čolej ozirali na interese pasantov.

m. Nalezljive bolezn. v Mariboru. Mestni fizikat izkazuje za čas od 8. do 14. aprila sledeča obolenja: za škrlatinko: ostalo 28, novih 3, ozdravljenih 4, umrl 1, ostane 26; za dušljivim kašljem: ostalo 7, novih 0, ozdravljenih 4, umrl 0, ostane 3; šen: ostalo 1, novih 0, ozdravljenih 1, umrl 0, ostane 0.

m. Norčevanje iz avstrijske valute. Neki Mariborčan si je napravil veselje posebne vrste: tapetiral je svoje sobe z avstrij. 1000 kronskimi bankovci. Tapetiranje ga je stalo več milijonov avstrijskih kron. S šilingi bi najbrže šlo malo težje!

m. Policijski drobiž. Ivana H. s Koško ceste je prijavila, da je včeraj med 12. in 15. uro vlomil neznan tat v njeno stanovanje in ji odnesel iz predala 505 Din gotovine in pločevinasto posodo za parfume. Drugih reči ne pograbi. — Zasebnica Ana P. na Tomazovi cesti je prijavila, da je ob velikonočnem streljanju nekdo ustrelil v smeri proti njenemu stanovanju in razbil šipe na oknu. — Aretirana sta bila neki krošnjar, ki je prodajal blago brez dovoljenja in pa neki pijanec-razgrajac. Med

prijavami je kar 9 prestopkov cestno-policijskega reda.

m. Mestni kino: Radi splošnega zanimanja za film »Škandal na Dunaju« se predvaja še danes 15. in jutri 16. aprila.

Sport.

: »Ostmark« : »Maribor«. Danes v četrtek ob 17. uri nastopi naš »Maribor« v interesantno borbo z znanim dunajskim profesionalnim moštvom »Ostmark«. Ker uživajo Dunajčani kot poklicni nogometaši velik ugled in sloviijo z prvo razredno, do skrajnosti fair igro, zasluži angažma naših klubov vso pozornost. Ker čuti »Maribor« prilično dobro formo, bo gotovo skušal internacionalne tekme kar najčastnejše iziti.

Narodno gledališče.

REPERTOAR.

Sreda, 15. aprila. Zaprto.
Četrtek, 16. aprila »Scampolo« ab. D. (kuponi).
Petek, 17. aprila. Zaprto.
Sobota, 18. aprila »Peterček« ab. B. (kuponi).
Nedelja, 19. aprila »Smrtina tarantela« in »Karakterni plesi. Baletni večer baletnega ensembela ljubljanske opere.
Ponedeljek, 20. aprila. Zaprto.

Gostovanje ljubljanskega baleta na Mariborskem odru. V nedeljo 19. aprila bo v našem gledališču zenimiv umetniški večer. Nastopil bo celokupni baletni ensemble ljubljanske opere pod vodstvom baletnega mojstra Aleksandra Trobiša, ki je bil sivočasno baletni mojster državne opere v Draždanah. Spored, ki ga spodaj objavljamo, je prvovrsten ter je ljubljanska opera dosegla z njim izvanredno lep umetniški uspeh. Prvi del sporeda bo obsegal »Smrtino tarantelo«, mimodramo v 7 slikah. Vglasbil Jul. Bittner. V »Tarantelli« bodo nastopili kot soloplesalci gđ. Ovsenikova, gđ. Svobodova ter gg. Trobiš in Golvin. Dejanje »Smrtine tarantele« se vrši v Parizu. Drugi del bo obsegal zanimive karakterne plesne točke, in sicer: 1. Strauss: Pomladni glasovi (pleše gđ. Moharjeva); 2. Berger: Burleska (pleše Trobiš); 3. Haydn: Serenada (plešeta gđ. Moharjeva in gđ. Smerkolova); 4. Kreisler: Prijatelj ljubezni (pleše gđ. Svobodova); 5. Jakl: Polka (plešejo gg. Trobiš, Jezaršek in Jakše); 6. Metra: Rože (plešejo gđ. Svobodova, gđ. Japljeva, g. Jakše in baletni zbor); 7. Chopin: Nocturno (plešejo gđ. Svobodova, Japljeva, Moharjeva in baletni zbor); 8. Hubner: Mornariški ples (pleše gosp. Trobiš); 9. Lortzing: Holandski ples (plešeta gđ. Japljeva in gđ. Moharjeva); 10. Moskovskij: Tarantela (plešeta gđ. Svobodova, g. Trobiš in baletni zbor). — V lažje razumevanje mimodrame »Smrtina tarantela« bomo pravčasno javili v »Taboru« vsebino. Ves spored je vsekakor jako zanimiv in je upati, da bo občinstvo v polnem številu posejlo ta večer gledališče. Opozorjamo pa že danes, da se bo gostovanje ljubljanskega baleta vršilo samo enkrat. Dvoje slik o vprizoritvi »Smrtine tarantele« na ljubljanskem odru je izstavljenih v oknih kavarn »Central« v Gosposki ulici. — Vstopnice se lahko že rezervirajo.

Kultura in umetnost.

* Slovenski ep »Samo« v desetih spevih bo izdal g. dr. Ivan Šanda v snopiščih po en spev, vsak spev po 10 Din. Prijave naročnikov sprejema avtor g. dr. Ivan Šanda, Sušak, Trsatske Skale 279.

× Almanah »Jadranska Straža« za leto 1925. »Jadranska Straža« je izdala velik almanah, ki ni navadna propagandistična publikacija, marveč bogat kompendij in ilustracija vsega, kar je važnega na naših obalah. Almanah obsega 1000 strani in je razdeljen na štiri dele. Sodelovali so najodličnejši strojniki iz vseh področij našega javnega življenja. Almanah je opremljen z bogatimi številom ilustracij in je tako vsebinsko kakor po obliki delo, kakršnega še nismo imeli. V Mariboru sprejema naročila nanj g. Josip Cijan, Vrazova ul. 6, II. nadstr.

× »STRUNA« oddelek »Glasbene Matice« v Mariboru, izdaja zbornik za salonski orkester (flavta, violina I. va, violina obliq, violoncello, bas, harmonij, klavir in udarala). Skladbe so večinoma tako aranžirane, da se jih lahko proizvaja tudi z manjšo zasedbo. Muzikalije se raz-

Zlatorog

Snežnobelo perilo

je ponos vsake gospodinjice.
Zato uporabljajte pri pranju samo

ZLATOROG MILO!

pošiljajo le proti gotovini ali poštnemu povzetju. Naročila sprejema »Glasbena Matica«, oddelek »Struna« v Mariboru, SHS. — I. serija. 1. V. Parma: Mandolinata iz opere »Stara pesem« 12 din. 2. V. Parma: Ljubavni dvospjev. 3. V. Parma: Petrograjska pesem. 4. V. Parma: »Moje ideal« valčekova pesem, iz operete »Caribine Amaconke«, vsak komad po 12 din. 5. V. Parma: Balkanska koračnica 12 din. 6. V. Parma: Overtura k opereti »Caribine Amaconke« a) za salonski orkester 30 din., b) za violino in klavir (violino obligato ad libitum) 16 din. 7. O. Dev: »Pastirica« idila 15 din. 8. M. Schönherr: »Iz slovanskih krajev« valček 10 din. 9. K. Mašek: Barkarola 12 din. 10. I. Muhvič: »Ispod Tatre« koračnica po slovanskih napjevih 12 din. — II. serija. 11. Ant. Foerster: Slovenska slavnostno koračnica po narodnih napjevih 13 din. 12. A. Gervais: »Bosanska Saloma« (Čergo moja), Foxtrot, (gori navedena zasedba, vrh tega Clarinetto in Cornetto ad libit.) 15 din. 13. V. Parma: »Bela Ljubljana«, valček po slovanskih napjevih 20 din. 14. Jos. Verbič: »Planinski pozdrav«, koračnica 12 din. 15. I. Muhvič: »Tko pjeva, zlo ne misli«, karišik (gori navedena zasedba, vrh tega Tromba C ad libit.) 22 din. 16. V. Parma: »Zvezda Primorja«, koračnica po slovanskih napjevih (poklonjena ustanovitelju »Strune« gosp. Al. Križnič-u) 13 din. 17. Jos. Verbič: »Večerno žuborenje«, valček 18 din. 18. A. Gervais: »Iz veselog Srema«, potpourri (gori navedena zasedba, vrh tega Clarinetto in Cornetto ad libitum) 22 din. 19. R. Lubas: »Slovo«, koračnica 13 din. 20. V. Parma: Fantazija iz opere »Ksenija« 30 din. — III. serija. 21. I. Muhvič: Vjenac slavenskih napjeva 30 din. 22. V. Parma: Parafraza o A. Nedved-ovem zboru »Nazaj v planinski raj« 16 din. 23. A. Gervais: »Jadranska barkarola« po motivima A. Hajdriha »Jadransko morje« 14 din. 24. M. Zmagič: »Ob Soči« četvorka po slovanskih motivih 16 din. 25. V. Parma: Overtura k narodni igri »Rokovnjači« 28 din. 26. M. Schönherr: »Bratki veseli« koračnica po slov. motivih 13 din. 27. H. O. Vogrič: Odlomki iz burke »Moje uniforme« 30 din. 28. M. Rožanc: »Karneval« koncertna koračnica 14 din. 29. F. Šidák: Kitica srbskih pjesama 32 din. 30. V. Parma: »Triglavske rože« valček po slovanskih napjevih 26 din. — Opomba. Pri komadih I. serije se dobijo dublete I.ve violine po din. 1.50, (k štev. 6 po din. 2.50) dokler zaloga traja. Pri komadih II. in III. serije je dubleta I.ve violine že priložena.

TIHI JUNAKI.

Ko sem pred leti, menda v »Slov. Narod«, čital o »tihih junakih« — g. Govekar je takrat mislil na gasilce — sem se nehote spomnil tudi drugih tihih junakov, ki sicer niso v opasnosti za svoje življenje, pač pa žrtvujejo dan za dnem dobrini, ki sta enakovredni življenju: zdravje in čas.

Da pojasnim! Konec predstave na odru. Videli smo odlomek življenja. Občinstvo/ploska, kliče igralce pred zastor ali jih adorira celo na odprti pozornici, obsiplje jih s šopki, daruje jim vence. Vse lepo! Duševno smo uživali in smo hvaležni.

Sedaj pa druga stran! Že na več odrih sem imel priliko opazovati »tihe junake«, brez katerih bi bila vsaka predstava kratkoma izključena. Večer za večerom, pred pač bohemsko živahnim zborom sedi ob klavirju instruktor petja. Čudno je, da more obvladati vse te kipeče življe. Zato je pač potrebno energije in skrajne osebne požrtvovalnosti. Pa on vztraja na svojem mestu. Ko pa pride priznanje, njega nihče ne pozna, in odhaja izgledališča le z zavestjo, da je storil svojo dolžnost.

Tihi junaki!

To se mi je vtisnilo v dušo, ko sem pred kratkim pri operni skušnji opazoval g. Rasbergerja.

F. P.

Gospodarstvo.

Vajeniška razstava v Ljubljani.

Otvoritev razstave je definitivno določena za 26. t. m. ob pol 11. uri. Zveza obrtnih združenj je podzela vse, da bo razstava v vsakem oziru najlepše uspeła. Že do sedaj vposlana vajeniška dela kažejo, da sme naše obrtništvo s ponosom pričakovati otvoritev razstave, ki bo nudila dokaj zadovoljivo sliko strokovnih, pa tudi moralnih zmožnosti našega obrtnega naraščaja. Na razstavi bodo zastopane vse stroke, sodelovalo bo vajeništvo cele Slovenije, zato vlada za razstavo splošno zanimanje. Da omogoči čim širši obisk te prireditve, ki bo prva te vrste v naši državi, je ministrstvo saobračaja dovolilo 50% popust za posetnike na vseh osebnih in brzih vlakih. Do popusta upravičuje legitimacija, ki jo bodo prodajale po 15 Din. vse obrtne zadruge. Dan otvoritve razstave bo vajeniški dan, katerega se udeležijo vajenci pod vodstvom učiteljev obrtnonadaljevalnih šol. Tudi za vajeniški dan je vse dobro organizirano. Doslej je oficijelno prijavljenih že nad 2200 izvenljubljanskih vajencev. Tudi ta dan, ki bo zvezan s predavanji, obiskom razstave, mesta l. t. d., bo prva taka prireditev v Jugoslaviji in bo najlepši dokaz, da se naše obrtništvo dobro zaveda važnosti, ki jo ima vajeništvo za bodoči razvoj celokupnega obrtništva.

—□—

Preizkusi s čilskim solitrom 1925. I.

Samo tisti kmetovalci umno gospodari, ki temeljito pozna svojo zemljo in njene potrebe ter zahteve kulturnih rastlin po prehrani tega znanja in pa ne more nuditi kmetična preiskavi zemlje in poznavanju rastlin, ampak samo gnojilni preizkusi.

Da s kmetovalcem omogoči brez posebnih stroškov izvedba takih preizkusov, je delegacija proizvajalcev čilskega solitra pripravljena nadaljevati v prejšnjih letih že vpeljane gnojilne preizkuse s čilskim solitrom. To akcijo izvaja na ta način, da dopušče brezplačno primerno množino tega gnojila tistim kmetovalcem, ki hočejo izvesti take preizkuse. Ker je primernejše, če se ti izvedejo bolj enotno, se bodo predvsem upoštevali kmetijske organizacije: kmetijske podružnice, kmetijske zadruge in društva, ki bodo za to prijavile po več svojih članov. Tam kjer ni takih društev, naj se zbere po nekoliko umnih kmetovalcev, ki se skupno priglasijo za te preizkuse. Preizkusi se naj izvedejo predvsem na žitih: pšenici, rži, ječmenju, ovsu, koruzi, krompirju, pesi.

Vsako preizkusno polje naj obstoja iz dveh parcel po 1 ar = 100 četvornih metrov, od katerih se ena gnoji. Druga ostane negnojena in služi za primerjavo. Pogoji za te preizkuse so: Da se pri-glašenci zavežejo izvesti preizkuse natančno po navodilih, ki se jim dostavijo, in pošljejo Poddelegaciji Proizvajalcev čilskega solitra v Ljubljani, Grubarjevo nabrežje 16 poročila 1. o stanju setve tekom meseca maja in 2. o dobljenih rezultatih. Prijave in izvebo teh preizkusov se morajo takoj doposlati na navedeni naslov.

Iz življenja in sveta.

d Nesporazum radi ene vžigalice. Te dni se je v Bukarešti dogodil sledeči humoristični slučaj: Neki gospod se ga je tekom popoldneva precej nadrsal in »veselo razpoložen« mahal proti domu. Med potjo si je hotel prižgati smokdo, pa ni imel vžigalice ne on ne kateri izmed redkih pasantov. Končno je prišel do lekarne, ki je imela nočno službo. Pozvonil in zaprosil v precej nejasnem žargonu gospodično za ogenj. Gospodična je razumela samo besedo ogenj in hitro telefonirala požarni brambi, ki je prihitela na lice mesta in preiskala celo hišo. Konečno so že hoteli gospodično oddati policiji, češ, da jih je »za nos vodila«. Na njeno srečo pa je slonel pijanček še na vogalu in se od srca smejal. Stvar se je končno pojasnila, pijančka so odgnali na policijo in mu naložili globo. Vse radi ene — vžigalice!

—□—

REKORD SODNIKA.

Ločil 10.000 zakonov.

Nenavaden rekord je dosegel sodnik Sabbath, seveda v Ameriki, v Njujorku. On je predsednik njujorškega sodišča za ločitev zakonov, star je 45 let. Dosedaj je proglasil za neveljavne 10.000 zakonskih zvez. Seveda zna mož veliko povedati o možeh in ženah; videl je v praksi nešteto vzrokov, zakaj ljudje ne mo-

rejo živeti skupno in zakaj se ločijo. — Povodom svojega nenavadnega jubileja je dal novinarjem sledeči intervju: Piše komedijo, v kateri hoče izkoristiti svoje izkušnje. Delo naj bo opomin mladim zakonskim parom, ki mnogokrat brez vsakih resnih vzrokov zahtevajo ločitev zakona. On je mnenja, da je glavna bolezen modernega zakona pomanjkanje resnosti. Ameriški novi zakoni silno olajšavajo sklepanje in ločitev zakonov. Ljudje se jemljejo, ne da bi se bili dobro spoznali. V večini slučajev se poroče pari po 2—3 tedenskem poznavanju. To je hazardna igra. V prologu komedije je stavil sodnik 10 zapovedi za zakonske pare. V glavnem priporoča: mladoporočenec naj svoj prosti čas prebije doma in najdeli z ženo skrb in radosti z zabavo in tugo. Mlada žena naj ne bo ljubosumna, do gotove mere si naj čuva neodvisnost. V slučaju spora naj za boga ne kliče na pomoč tašče ali drugih sorodnikov.

Več moških ali več žensk?

Splošno je razširjeno mnenje, da ima emancipacija ženskega spola v resnici glavni argument, da je na svetu več žensk kakor moških in da morajo tedaj neporočene ženske skrbeti same, da se preživijo. Ako pa si pobližje ogledajo statistiko prebivalstva, utegnejo biti hudo razočarani, kajti v resnici se vedno rodi več dečkov kakor deklic, in sicer na 100 deklic pride 106 dečkov. To je razmerje, ki se časovno in mednarodno ponavlja s čudovito natančnostjo. Čeprav kaže statistika na drugi strani, da pride v Nemčiji na 1000 moških 1040 žensk, moremo ti dve nasprotujoči si dejstva spraviti v soglasje, ako zasledujemo novorojenčke obeh spolov na njihovi življenjski poti. Izvemo namreč, da je umrljivost močnejšega spola večja. Posebno v prvih letih so dečki dostopnejši smrtni kosi kakor deklice; na 100 umrlih deklic umrje 114 dečkov. To nas uči, da se prvotna številna premoč moškega spola izravna, oziroma celo podleže. — Tudi v življenju samem lahko to opazujemo, da namreč slabotna, celo življenje bolehalajoča žena mnogokrat preživi svojega moža.

Statistika nudi moškim še več razočaranj. Razodene nam namreč, da je vendarle več žensk kakor moških na svetu, samo opazovalec se ne sme omejiti zgolj na posamezno državo, tudi ne na Evropo, ampak mora opazovati prebivalstvo vsega sveta. Po skrbnih cenitvah pride na 1000 moških v Evropi 1024, v Ameriki 973, v Aziji 958, v Avstraliji 852, v Afriki 968, približno torej 988 žensk.

Potem torej ne obstoji »nepreskrbljena deviška armada«? No, tako hitro nemoremo sklepati. Kaj pa končno koristi Evropejci, če je kje na svetu več moških kakor žensk. Za njeno lastno preskrbitev pride v poštev vendar le Evropejec, in ta le iz tistih družabnih krogov, v katerih je bila rojena in vzgojena. Večja

PROTI ODEBELOSTI

deluje s kolosalnim uspehom samo 406

„Vilfanov čaj“

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Proizvaja laboratorij M. D. Vilfan, Zagreb, Prilaz 17

važnost se pripisuje meščanskemu ženskemu gibanju, ker je v teh krogih preobilica žensk večja nego v delavskih družinah. Nimamo sicer nobene primerjalne statistike o tem, vendar moremo indirektno sklepati na to: kakor znano je število otrok bogatejše v delavskih krogih nego v meščanskih, zato se na drugi strani s številom otrok poveča proporcionalno tudi delež dečkov pri rojstvih.

Vsem šahistom!

Dr. Emanuel Lasker, znani šahovski svetovni prvak, se je po inicijativi beograjskih šahovskih krogov izrekel pripravljenim, da se še tekom letošnjega poletja pomeri v šahovskem dvoboju z našim ravno tako svetovno slovesno uživajočim slovenskim mojstrom Dr. Milanom Vidmarjem, univerzitetnim profesorjem v Ljubljani. Ta match sestoji po principijelno že sprejetem programu iz 10 partij, ki se imajo vse odigrati v naši državi in sicer v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, na Bledu in v Mariboru.

Borba obeh velemojstrov bi vzbudila največjo pozornost in napelo pričakovanje v vseh kulturnih državah, ne le med šahisti, temveč pri vseh, ki vedo ceniti napore človeškega duha.

Rešiti je samo še materijalna stran nameravanega matcha. Potrebščina je proračunana na ca. 110.000 din., od tega ima pripasti največji del (1500 Dolarjev) Dr. Laskerju kot nagrada za udeležbo. Dr. Vidmar kot amater reflektira le na potne stroške 10.000 din. Kakor izgleda svota na prvi pogled velika, vendar ni nedosegljiva in bo bogato poplačana s koristjo, z ugledom, ki ga prinese ta borba dveh duhov našemu imenu in naši državi. Ljubljanska občina je že osigurala prispevek v znesku 10—15.000 din., tudi beograjska centralna vlada je obljubila znatno subvencijo. Diferenca bi se pa morala nabirati potom suskripcije šahovskih klubov oziroma prijateljev šaha v naši državi. Mariborski šahovski klub, kot organizacija mariborskih šahistov, si dovoljuje s tem izreči udano prošnjo Vašemu blagorodju, da prispevate tudi nekaj k tej izvanredni prireditvi. Ako se posreči v Mariboru nabrati toliko, da bi zadostovalo vsaj za eno match-partijo Dr. Lasker - Dr. Vidmar, potem bi se ena etapa tega velikega boja odigrala v našem mestu. — Prispevke blagovolite vposlati na naslov: Zadruga gospodarska banka — podružnica Maribor. — Suskripcije pa naznanite na naslov klubovega predsednika okrajnega sodnika Emila Kramerja. Mariborski šahovski klub.

Xavier de Montepin:

Skrivnost rdeče hiše.

Roman iz francoskega življenja, 72

— Ne odidite odtod. Zgodi naj se, kar si bode, samo vi ostanite. Moj Bog, ako me zapustite, kaj bo z menoj?

Dvignem počasi glavo svoje Margerite, solze ji izpijem s poljubi.

Tu mi odroka pero, prijatelj, ne morem ti več pripovedovati.

Da sem presrečen, je dovolj, kar ti povem. Bo li ta sreča dolgo trajala? Ne vem, bojim se, me da bi vedel zakaj, se bojim —

Tvoj iskreni prijatelj H. V. To pismo je bilo zadnje, ki ga je pisal naš junak svojemu prijatelju v Parizu. Od tega časa se razvijajo dogodki tako hitro, da jih komaj moremo zasledovati.

Preteklo je štirinast dni.

V obnašanju starega poveljnika napram Henryu Varneru se ni pokazala nobena sprememba. Nekega jutra je nekdo pozvonil na vratih mladeničevega stanovanja.

Življenje je polno nepojmljivih slutenj. Ko je zaslišal Henry zvok tega zvonca, je zatrepetal.

Ko je sluga odprl vrata predsobe, je javil našemu junaku, da ga želi videti poveljnik.

«Sinoči smo se kasno razšli,» je pomislil Henry. «Kaj neki mi ima povedati?»

Nato je rekel:

— Recite grofu Ferneyu, da sem še v postelji, pa sam ga voljam sprejeti, ako pristane na te pogoje.

Poveljnik je slišal odgovor skozi napol odprta vrata ter spregovoril:

— Od sile, prijatelj, kaj meni mar, ali ste v postelji ali ne, jaz prihajam. Približal se je ter stisnil prisrčno roko mlademu možu, ki se je med tem že pomiril.

Sluga je podnetil ogenj v peči, grof pa pristaval naslonjač h postelji ter se vsedel.

— Kaj se je pripetilo, dragi poveljnik, ga vpraša Henry, — da zjutraj ne počivate?

— To ni slučajno.

— Pa kako vendar? se začudi Henry.

— Tako, ker moram z vami resno govoriti, dragi moj.

— Ah! vzklíkne mladi mož.

Ta uvod ga je malo prestrašil, čeprav ni imel razloga ter je opazoval mirno, vendar nekoliko žalosten poveljnikov obraz.

Po daljšem presledku je prevzel besedo Henry:

— Zakaj mi niste sinoči nič rekli o tej resni stvari, dragi poveljnik?

— Nisem mogel, ker je bila navzoča Margerita; ni bilo mogoče pred njo reči to, kar vam hočem povedati.

— No, sedaj sva sama, govorite. Jaz poslušam pazljivo, poveljnik.

Grof Ferney je bil zelo vznemirjen;

vstal je s stola, hodil nekaj časa po sobi, gladeč si dolgo brado.

Henry ga je gledal vedno z večjim nemirnim in strahom.

— Za vrata! je končno vzkliknil poveljnik. — Težje je to povedati, nego sem sam mislil.

Tedaj se je ustavil pred posteljo.

— Ali, — vpraša mladič, — česa se bojite?

— Bojim se, da bi vas razžalil, prijatelj.

— Mene razžaliti, mene?

— Dal Vas — in globoko razžaliti. Nevarne so te stvari, katerih se je težko dotakniti. Kdor prijemlje ogenj, si opeče prste. Ali vi ste časten mož, srčen in duhovit, pa me boste bolj razumeli, nego si upam militi. Poslušajte me, pa boste razumeli, da nisem mogel drugače storiti.

— Torej, kaj je s stvarjo?

— Čakajte, dovolite, da se pomirim, da bom bolj razjasnil.

— Prosim, izvolite, poveljnik.

— V teh par mesecih, kar me poznate, — je govoril, zbirajoč vso svojo moč, — kakšna je vaša sodba o meni? Rotim vas, da mi odgovorite iskreno.

— Hočem, moja sodba o vas je ta, da ste najboljši, najpravičnejši človek.

— V istini?

— Moja poštena beseda.

— Ali res, da niste dvomili nad mojim prijateljstvom napram vam?

— Nikdar. Enako bi me mogli vprašati, če dvomim nad solncem. Ali mi niste potrdili svojega prijateljstva stokrat in na vse mogoče načine? Z vašo neizmerno dobrohotnostjo, z vašimi prisrčnim sprejemanjem v vaši hiši in z ganljivo skrbjo in nego za časa moje težke bolezni!

— Ako ste tako prepričani o prošlosti, upam, da boste i v bodočnosti.

— Na vsak način! Ali kam prav za prav merite, poveljnik?

— Vedeti hočem, ali sem vam prijatelj, pa naj storim, kar hočem.

— O tem ne dvomite.

— Tudi takrat, če rečem, da — se nikoli več ne vidimo? Če vas prosim, da zapustite mesto?

Opozorilo!

V zadnjem času se množijo vedno bolj slučajni, da na kioske in table tukajšnjih reklamnih zavodov nepokleni nalepljajo plakate, v poslednjem času posebno političnega značaja brez dovoljenja lastnikov reklamnih objektov. Ponovno opozarjamo prizadete, da je tako postopanje kaznjivo in da bomo vsak tak slučaj javili policijski oblasti. Obenem se bo pa tudi take lepake na račun prizadetih odstranilo. Kdor prijavi storilec, dobi od podpisanih podjetij, ako se izkaže istinitost navedbe, lepo nagrado.

Mariborska tiskarna d. d. v Mariboru.

Zavod komisijonarjev „Unia“ v Mariboru.

Ne pozabite. da dobite pri nakupu blaga nad Din 50.— 10 odstotkov popusta samo pri trgovcu B. VESELINOVIC in drug, Maribor, Gosposka ulica št. 23.

Pohišstvo.

Spalne in jedilne sobe po lastnih cenah pri Šerčer in drug, Vetrinjska ul. 8, dvorišče. 730

Še nekaj abonementov sprejme na dobro domačo hrano restavracija „Pantigam“, Mlinska ul. 23. 815

Pikerane zelenjadne sadike kot paradižnike, sladka paprika, zeleno zelje, kelj, braziljanke, majeka kraljica, dobite pri Iv. Jemec, vrtnarstvo, Maribor, Razlagova ul. 11. 823

Služkinja z večletnimi spricvali, katera zna kuhati, sprejme k 3 osebam. Plača 350 Din. Naslov v upravi. 824

Na prodaj 2 dobro ohranjeni kolesi, moško in žensko. Belnavska c. 26, na dvorišču. 825

Flor nogavice

Din. 38.—

Anica Traun, Maribor

Grajski trg 1.

16. četrtek 17. petek
samo 2 dni!
The World
Atrakcija
Helopia-trio
v
KLUB-BARU
samo 2 dni!

Novo upeljano! 438 Novo upeljano!

Moške klobuke

najnovjših oblik, po najnižjih cenah kupite pri trgovcu Anica Traun, Maribor Grajski trg 1.

CEMENT
la APNO
Traverze
in vse vrste železnin po najnižjih cenah na debelo in drobno pritrdki
IVAN KORAŽIJA
trgovina z železnino
MARIBOR
Aleksandrova c. 42,
Meljska cesta št. 1.

PALMA
Kaučuk podpetniki in podplati
vzdržijo vsako vreme — so prožni in higijenični.

